Değerler Eğitimi Dergisi
Cilt 11, No. 26, 339-369, Aralık 2013
© Değerler Eğitimi Merkezi

Sınıf Öğretmenlerinin Bakış Açısıyla Küreselleşmenin Değerlere ve Değer Eğitimine Yansıması*

Şefik YAŞAR**

Mehmet GÜLTEKİN***

Ömür GÜRDOĞAN BAYIR****

Özet-İletişim teknolojilerinin gelişmesiyle ülkelerin birbirleriyle gerek ekonomik, gerekse kültürel anlamda daha yakın ilişkiler kurmasını olanaklı kılan küreselleşme, toplumların sahip olması gereken değerlerin yeniden gözden geçirilmesini beraberinde getirmiştir. Çünkü toplumların küreselleşmeyi reddetmeden kimi değerlerini koruyarak bu sürece uyum sağlaması önemlidir. Söz konusu uyum sürecinin en sağlıklı biçimde yaşanmasında eğitimin anahtar rol oynayacağı göz önüne alındığında, eğitimin temel basmağı olan ilköğretim ve bu basamakta görev yapan sınıf öğretmenlerinin konuya yaklaşımları önem kazanmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmenlerinin bakış açısıyla küreselleşmenin değerler eğitimine yansımasını ortaya koymaktır. Araş-

* Bu makale, 26-28 Ekim 2011 tarihlerinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından düzenlenen Değerler Eğitimi Sempozyumunda sunulmuş bildirinin genişletilmiş biçimidir.

** Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı

E-posta: syasar@anadolu.edu.tr

*** Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı

E-posta: mgulteki@anadolu.edu.tr

**** Arş. Gör., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalı

E-posta: ogurdogan@anadolu.edu.tr

tırmada nitel yaklaşım benimsenmiştir. Veriler açık uçlu sorulardan oluşan anket yoluyla toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmada küreselleşmeye ilişkin; değerler, ülkelerin birbirleriyle olan ilişkisi, teknolojik gelişmelerin sonucu ve değiştirilemez bir olgu temaları oluşturulmuştur. Sınıf öğretmenleri küreselleşmenin değerlere yansımasına ilişkin olumsuz geleneklerin değişmesi, sosyal etkileşimin artması gibi olumlu görüşler belirtirken; bilgi kirliliğinin artması ve uyumun yanlış algılanması gibi olumsuz görüşler de belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenleri küreselleşme bağlamında daha etkili değer eğitiminin gerçekleştirilmesine yönelik olarak teknoloji konusunda bilinçli olunması, basın yayın organlarının denetlenmesi, medya okuryazarlığı eğitiminin verilmesi, okul-aile-toplum işbirliğinin sağlanması, tüm paydaşların bilinçli duruma getirilmesi vb. öneriler getirmişlerdir. Bu araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında değer eğitimi, kendi ulusal değerlerinden kopmadan, evrensel değerlere uyum sağlayabilen bireylerden oluşan güçlü bir toplumun temellerini atmada etkili bir araç olarak görülebilir.

Anahtar sözcükler- Küreselleşme, Değer, Değer eğitimi, Sınıf öğretmeni

Giriş

İletişimin daha kolay ve ucuz duruma gelmesi ve ülkelerin birbiriyle olan ilişkilerinin artması gibi nedenler, dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan gelişmelerin yakından izlenmesine yol açmış ve ülkeler arasında iletişimi daha da artırmıştır. Bu gelişmeler küreselleşme kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Küreselleşme kavram olarak bireylerin farklı bakış açılarına göre ekonomi, siyaset, kültür, eğitim, teknoloji, bilim ve doğa gibi alanlarda farklı tanımlamalara sahiptir. Bugün en çok tartışılan konulardan biri olan küreselleşmenin kökenleri çok eskilere dayanmaktadır (Türkkahraman, Şahin ve Fidan, 2009). Dünyadaki toplumsal ilişkilerin yoğunlaşması (Giddens, 2004) anlamına gelen küreselleşme ekonomiden kültüre, politikadan çalışma yaşamına kadar birçok alanda yaşanan bir değişim ve ülkelerin birbirine yakınlaşma süreci biçiminde ifade edilebilir (Perşembe, 2005, s. 103). Küreselleşme yalnızca, gelişen bilgi teknolojileri ve yeni sanayi alanlarının oluşmasıyla ortaya çıkan çok yönlü işlevler topluluğu olarak değil; geçmişe oranla insanların yaşamlarını daha derinden, daha yoğun bir biçimde ve daha hızlı birleştiren "daralan mekân, kısalan zaman ve yok olan sınırlar"dır (Power, 2000, s. 152). Başka bir deyişle küreselleşme, dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan insan, toplum ve devletler arasın-

daki iletişim ve etkileşim derecesinin karşılıklı bağımlılık kavramı çerçevesinde giderek artmasıdır (Bayar, Tarihsiz). Nitekim küreselleşme, iletişim ve ulaşım olanaklarının gelişmesiyle farklı ulusların daha fazla karşı karşıya gelmesi sonucunda oluşan bir yapılanma biçimi olarak da tanımlanmaktadır (Kan, 2009). Aslında bu kavram, günümüz dünyasında yeni ortaya çıkan ya da şimdilerde daha da belirgin duruma gelen çeşitli etmenlerin sonucunda, insani varoluşun toplumsal, kültürel ve ekonomik yönleri bakımından coğrafi sınırların önemini yitirmeye başlaması ve toplumların da bunun bilincine varmaları sürecidir (Perşembe, 2005). Kısaca küreselleşme tüm alanlarda yaşanan değişimleri içeren sihirli bir sözcüktür. Çünkü geçmiş ve gelecekle ilgili tüm kapıları açan moda bir anlatım biçimidir (Çelik ve Gömleksiz, 2000). Farklı biçimlerde tanımlanmasına karşın küreselleşmenin, dünya siyasi haritasının değişmesi, 1970'lerden itibaren dünya finans pazarının küreselleşmesi, şirket etkinliklerinin küreselleşmesi, ekolojik dengelerin ulusal sınırlardan bağımsız tehdit altında olması ve bu dengenin korunması gereğinin uluslararası bir sorun durumuna gelmesi biçiminde dört ana ögeyi içerdiği söylenebilir (Kaypak, 2009). Yapılan tanımlara göre küreselleşme, farklı birçok anlamı barındıran, çok boyutlu bir kavram olup tartışmaya açıktır (Green ve Baer, 2000). Küreselleşmenin boyutları şöyle açıklanabilir (Kaypak, 2009; Bayar, Tarihsiz):

- *Ekonomik boyut:* Ekonomik boyut, küreselleşmenin en önemli bileşenlerinden biridir. Küreselleşme bu anlamda, günümüz uluslararası ticaretinin kendine özgü nitelikleri ile küresel piyasaların sahip olduğu büyüklük ve küresel üretimdeki radikal dönüşümdür.
- *Siyasi boyut:* Siyasi küreselleşme günümüzde siyasi güç, otorite ve yönetim biçimlerindeki yapısal dönüşümdür.
- *Teknolojik/İletişimsel boyut:* Küreselleşmenin en önemli dinamiklerinden biri özellikle son dönemde artan iletişimdir.
- *Çevresel/Demografik boyut:* Çevre konusu küreselleşme ile birlikte önemli konulardan biri olmuştur. Küresel ısınma, hava kirliliği, nükleer ve kimyasal atıklar, kuraklık ve sel felaketleri, biyo çeşitliliğe ve türlerin yok olmasına ilişkin sorunlar küreselleşme sürecinin bir doğurgusudur.
- *Kültürel boyut:* İletişimin hızla gelişmesi sonucu tüm dünya genelinde bireyler ve toplumlar arasında etkileşim oldukça ileridir. Bu nedenle, bireyler ve toplumlar arasında daha önceden birbirlerine yabancı gelen

yaşam biçimlerinin temelinde ortaklık bulunmakta; farklı zevkler, ilgi alanları vb. konularda belirli bir uyum sağlanmaktadır.

Görüldüğü gibi küreselleşme çok boyutlu bir süreçtir. Bu nedenle küreselleşmeyi yalnızca politik ve ekonomik açıdan değil; kültürel açıdan da düşünmek gerekmektedir. Çünkü küreselleşme toplumlarda kültürel olguları da yoğun olarak etkilemektedir. Bu durumda önemli olan, bireylerin politika, ekonomi ve kültürün küreselleşmeden nasıl etkilendiğini anlamaları ve küreselleşmeyi nasıl dikkate alacaklarını bilmeleridir (de Souza ve de Almeida, Tarihsiz). Bu nedenle, toplumda oluşan değişikliklerin analiz edilmesi gerekmektedir.

Toplum yapısında meydana gelen değişiklikler, nüfusun farklılaşması, ekonomik dönüşüm, aile yapısı ve yaşam biçimlerinin değişmesi, küreselleşmenin yol açtığı önemli değişim konularıdır. Tüm bu yaşanan değişimler bilginin küresel düzeyde paylaşımı ve yayılması ile yakından ilişkili görülmektedir (Balay, 2004). Bu durumda, küreselleşmenin vazgeçilmez bir gerçek olduğunu kabullenmek ve küreselleşen dünyada ayakta kalabilmek için gerekli bilgi, beceri, tutum, değer ve davranışları bireylere kazandırarak küresel değerler karşısında, milli benliği koruma ile evrensel değerlere uyum sağlama arasındaki ince çizgiyi çok iyi anlamak gerekmektedir. Çünkü sınırları ortadan kalkan dünyada toplumların varlıklarını devam ettirebilmeleri için uluslararası ilişkilerde bireylerin küresel değerleri benimsemiş olmaları ve bunları dikkate alarak hareket etmeleri beklenmektedir (Çalık ve Sezgin, 2005).

Küreselleşme süreci ile birlikte değerler boyut değiştirmiş ve daha da zenginleşmiştir. Küreselleşmeyle birlikte evrensel ölçekteki değerler, dünya kimliğini ön plana çıkarmıştır (Kan, 2009). Bu süreçte, bireylerin küreselleşmeyle birlikte ulusal benliği kaybetmeksizin bu sürece uyum sağlayacak evrensel değerleri kazanması da önemli duruma gelmiştir. Toplumların küreselleşmeye uyum sağlaması etkili değer eğitimi ile olanaklıdır. Bu durum değer ve değer öğretimi kavramlarını yeniden gündeme getirmiştir.

Değerler kısaca inançlar olarak ifade edilebilir. Ancak bu kavram, tümüyle nesnel, duygulardan arındırılmış düşünce niteliği taşımaz (Çetin, 2004). Değerler kararlarımızı verirken kullandığımız ilkelerdir (Turner, 1999). Başka bir ifadeyle değerler, davranışları yönlendiren ilkeler ve temel inançlar, eylemlerin iyi ya da istenen olarak yargılandığı standartlardır (Halstead ve Taylor, 2000). Değerler aslında yaşamımızı etkileyen ya da yaşamımızda önem verdiğimiz düşüncelerdir (Doğanay, 2006). En geniş anlamıyla değerler, bir toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak için çoğunluk tarafından doğru ve

gerekli olarak kabul edilen ortak düşünce, amaç, temel ahlaki ilke ya da inançlar biçiminde tanımlanabilir (MEB, 2009).

Değerler bireylerin yaşamlarında son derece etkin rol oynamaktadırlar. Çünkü toplumsallaşma sürecinde değerlerin yeni nesillere kazandırılması önemlidir (Kıncal, 2007). Bu nedenle değerler, bireylerin yaşları ve gelişim düzeyleri dikkate alınarak etkili biçimde kazandırılmalıdır. Özellikle ahlak sorunun artması, cinayet oranlarındaki artış, uyuşturucu kullanımı, intihar gibi durumların çoğalması değer eğitiminin gerekliliğini ön plana çıkarmaktadır (Lickona, 1999).

Değer eğitimi; doğru söyleme, diğerlerini dikkate alma ve toplum tarafından kabul gören değerleri destekleme biçiminde olmalıdır. Bu durumda değerlerin yalnızca kuramsal olarak öğretilmesi doğru değildir (Fisher, 2000). Değer eğitiminin uygulamalı olarak gerçekleştirilebilmesi için küreselleşme gibi değer eğitimini yakından etkileyen olguların dikkate alınması gerekmektedir.

Bireylere kazandırılması gereken değerler ve değer eğitimi, toplum refahı ve gelişmesinin yanı sıra, diğer toplumlarla etkili olarak işbirliği yapabilme açısından da önemlidir. Etkili değer eğitimini sağlamak amacıyla değerlerimizi etkileyen küreselleşme gibi olgulara yönelik çalışmaların yapılması gerekmektedir. Alanyazında küreselleşmeyi ve boyutlarını ele alan kimi kuramsal çalışmaların olduğu görülmüştür. Bu çalışmalardan kimilerinin küreselleşme sürecinde Türkiye, kültürel küreselleşme ve yansımalarını (Bayar, Tarihsiz; Türkkahraman, Şahin ve Fidan, 2009; Kaypak, 2009) ele aldığı, kimilerinin ise küreselleşmenin eğitime ve öğretmen eğitimine etkilerine değindiği (Çelik ve Gömleksiz, 2000; de Souza ve de Almeida, Tarihsiz; Balay, 2004; Çalık ve Sezgin, 2005) görülmektedir. Ayrıca alanyazında, değerler ve değer eğitimine yönelik olarak gerek uygulamalı, gerekse kuramsal çalışmaların olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim bu kapsamda, Sosyal Bilgiler programının değer eğitimine yönelik katkılarını öğretmen görüşleri bağlamında ele alan çalışmalar (Deveci ve Dal, 2008; Aslan, 2007) olduğu gibi, değer eğitiminin süreçteki durumunu, ders kitaplarını ve eserleri inceleyen çalışmaların yanı sıra (Çengelci, 2010; Belet ve Deveci, 2008; Evin ve Kafadar, 2004; Şen, 2007; Kaymakcan ve Meydan, 2012), değer eğitimi tekniklerini ele alan çalışmalar da (Veugelers, 2000; Akbaş, 2009; Aslan, 2009) bulunmaktadır. Bunlara ek olarak değişimin ve küreselleşmenin yansımalarını eğitim sistemi ve eğitim programları bağlamında ele alan kuramsal çalışmalar da (Arslan, 2007; Doğan, 2007) bulunmaktadır. Ancak literatürde öğretmen görüşlerine göre küreselleşme ve değerler eğitimini bir arada ele alan çalışmalara rastlanmamıştır. Bu durumda özellikle değer eğitiminde önemli bir yeri olan ilköğretim basamağında sınıf öğretmenlerinin küreselleşmenin

değerler eğitimini nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerinin alınmasına gereksinim duyulmuştur. Bu bağlamda, araştırmanın genel amacı sınıf öğretmenlerinin bakış açısıyla küreselleşmenin değerlere yansımasını ortaya koymaktır. Bu amaç kapsamında şu sorulara yanıt aranmıştır:

- Sınıf öğretmenlerinin bakış açısıyla küreselleşme ne anlama gelmektedir?
- Sınıf öğretmenlerinin bakış açısıyla küreselleşme değerleri nasıl etkilemektedir?
- Sınıf öğretmenlerine göre küreselleşme bağlamında daha etkili bir değer eğitimi nasıl verilebilir?

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin analizi, geçerlik ve güvenirlik başlıklarına yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Betimsel nitelikte gerçekleştirilen bu araştırmada nitel yaklaşım benimsenmiştir. Nitel yaklaşımlarda algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konması önem taşımaktadır. Araştırma nitel araştırmada şemsiye bir kavram olan yorumlayıcı araştırma desenindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).Yorumlayıcı nitel araştırma deseninde belli bir olguya yüklenen anlamlarla ilgilenilir. Bireylerin deneyimlerini nasıl yorumladıkları ve deneyimlerine yüklenen anlamlar önem taşımaktadır (Merriam, 2002).

Çalışma Grubu

Araştırma 2011-2012 öğretim yılı güz döneminde Odunpazarı ilçesinde görev yapan 80 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada çalışma grubunun oluşturulmasında kolay ulaşılabilir durum örneklemesi kullanılmıştır. Bu yöntemde araştırmacı yakın olan ve erişilmesi kolay olan durumu seçmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu kapsamda, Odunpazarı ilçesinde bulunan okullar belirlenmiş, daha sonra bu okullara seminer döneminde gidilmiştir. Alınan izinlerden sonra araştırmaya gönüllü olarak katılan sınıf öğretmenleri araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin özellikleri Çizelge 1'de verilmiştir.

Çizelge 1: Çalışma grubunun özellikleri	
	f
Cinsiyet	
Kadın	57
Erkek	23
Sınıf düzeyi	
1	14
2	18
3	14
4	16
5	18
Toplam	80

Çizelge 1'de görüldüğü gibi araştırmaya 57 kadın, 23 erkek öğretmen katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 14'ü 1. sınıfı, 18'i 2. sınıfı, 14'ü 3. sınıfı, 16'sı 4. sınıfı ve 18'i 5. sınıfı okutmaktadır. 1. ve 3. sınıfı okutan öğretmenlerin sayıları ve 2. ve 5. sınıfı okutan öğretmenlerin sayıları eşittir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler açık uçlu sorulardan oluşan anket formuyla toplanmıştır. Hazırlanan anket formu önce alan uzmanlarına sunulmuş, daha sonra onlardan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda son biçimi verilmiştir. Anket iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde çalışma grubunun cinsiyeti ve okuttukları sınıf düzeyi yer almıştır. İkinci bölümde ise "küreselleşme konusunda ne düşünüyorsunuz?", "size göre küreselleşme değerlerimizi nasıl etkilemektedir?" ve "küreselleşme bağlamında değerler eğitiminin daha etkili olması için neler yapılmalıdır?" soruları yer almıştır. Veri toplama aracı çalışma grubundaki öğretmenlere elden dağıtılmış ve aynı yolla toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizi betimsel yolla gerçekleştirilmiştir. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, öncelikle mantıklı ve anlaşılır biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır. Ortaya çıkan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye dönük tahminlerde bulunulması işlemi araştırmacının yapacağı yorumlar arasında yer alabilir. Betimsel analiz, betimsel analiz için çerçeve oluşturma, tematik çerçeveye göre verilerin

işlenmesi, bulguların tanımlanması ve bulguların yorumlanması olmak üzere dört aşamadan oluşmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmada verilerin analizinde bu aşamalar dikkate alınmıştır. Öncelikle verilerden yola çıkarak bir çerçeve oluşturulmuş ve bu çerçeveye göre verilerin hangi temalar altında düzenleneceğine karar verilmiştir. Bu çerçevenin oluşturulmasında veri toplama aracında yer alan sorular dikkate alınmıştır. Daha sonraki aşamada veriler ortaya konulan çerçeve bağlamında okunarak analiz edilmiştir. Bulguların tanımlanması aşamasında düzenlenen veriler tanımlanmış ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Son aşama olan bulguların yorumlanması aşamasında tanımlanan bulgular açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik doğruluğu, güvenirlik ise tekrarlanabilirliği ifade etmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 255). Araştırmanın iç geçerliğini sağlamak amacıyla veri toplama aracının oluşturulmasında alanyazın ve uzman görüşleri dikkate alınmıştır. Temaların oluşturulmasında betimsel analiz yöntemi kullanılarak tema ve alt temalar ilişkilendirilerek sunulmuştur. Verilerin toplanması sürecinde öğretmenlerin gönüllü olmasına dikkat edilmiş ve böylece verdikleri yanıtların gerçeği yansıtması sağlanmıştır. Araştırmanın dış geçerliğini sağlamak amacıyla veri toplama ve analiz süreci ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Araştırmanın iç güvenirliğini sağlamak amacıyla veriler diğer araştırmacılar tarafından da bağımsız olarak kodlanmıştır. Yapılan kodlamalar ve temalar karşılaştırılmış, araştırmacılar arasında ortaya çıkan görüş farklılıkları ve ilgili alanyazın dikkate alınarak görüş birliğine varılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak temalara yönelik açıklamalar yapılmıştır. Araştırmanın dış güvenirliğini sağlamak amacıyla yapılan kodlamalar saklanmıştır. Ayrıca ortaya çıkan sonuçlar alanyazınla ilişkilendirilerek sunulmuştur.

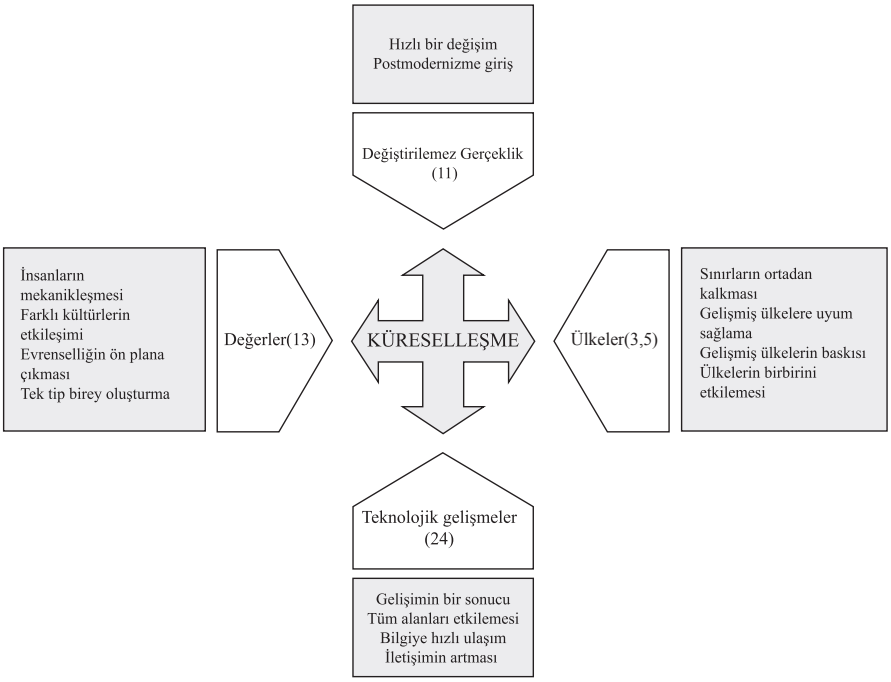
Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bulguları araştırma soruları dikkate alınarak sunulmuştur. Bu kapsamda küreselleşme, küreselleşmenin değerlere yansıması ve küreselleşme ve etkili değer eğitimi temaları oluşturulmuştur. Oluşturulan temalar şekille gösterilmiş, bu temaların yanına frekansları verilmiştir.

Sınıf Öğretmenlerinin Küreselleşmeye İlişkin Görüşleri

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerine, ilk soru olarak küreselleşmeye ilişkin görüşleri sorulmuştur. Sınıf öğretmenlerinin küreselleşme kavramına ilişkin görüşleri Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1:Sınıf öğretmenlerinin küreselleşmeye ilişkin görüşleri

Şekil 1'de görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin küreselleşmeye ilişkin görüşleri, değerler, teknolojik gelişmeler, ülkeler ve değiştirilemez gerçek olmak üzere dört alt tema altında toplanmıştır. İnsanların mekanikleşmesi, farklı kültürlerin etkileşimi, evrenselliğin ön plana çıkması ve tek tip birey oluşturma kodları *değerler* temasını meydana getirmiştir. Hızlı bir değişim ve postmodernizme geçiş, *değiştirilemez gerçeklik* kodları temasını oluşturmuş; sınırların ortadan kalkması, gelişmiş ülkelere uyum sağlama, gelişmiş ülkelerin baskısı ve ülkelerin birbirini etkilemesi kodları *ülkeler* temasını oluşturmuş ve gelişimin bir sonucu, tüm alanları etkilemesi ve bilgiye hızlı ulaşım kodları ise *teknolojik gelişmeler* temasını oluşturmuştur.

Değerler bağlamında görüş bildiren öğretmenlerin ifadelerinden şu şekilde örnekler verilebilir:

(...) Dünyaya bakışımızın değişmesi değerlerimizin de değişmesine neden oluyor. Zamanla önemsediğimiz konularda duyarsız hale geldiğimizi düşünüyorum. İnsan faktörü giderek makinelere benzeyen ve monoton yaşayan bir hale dönüşüyor. (K6)

Küreselleşme iyi bir şey. Farklı kültürlerin farklı grupların birbirleriyle tanışması, kaynaşması, bilgi alışverişinde bulunması güzel bir şey. (K12)

Dünyanın ortak değerlere ulaşması süreci olarak görüyorum. Yani evrenselliğin ön plana çıkması. Ancak kültürel değerlerin yok olma sürecine girmesi beni kaygılandırıyor. Her milletin kendi değerleri korunmalı. Farklılıklarda da korkulmamalı. (K73)

Küreselleşme globalleşme anlamında insanların dünya vatandaşlığı bağlamında bir arada yaşama isteği, ancak birtakım değerlerin yok olmaya başlaması korkusu olarak düşünüyorum. Evrenselliğin öne geçmesi. (...) birtakım güzel değerlerimizi kaybediyoruz. (K66)

Küreselleşme karşı konulmaz bir biçimde bütün dünyayı etkisi altına alan bir süreçtir. (...) Küreselleşme dünyada ekonomik temele kapitalist kültürün yayılmasıyla tek tipleştirme olarak ortaya çıkmaktadır. (K23)

Ekonomik küreselleşme beraberinde değerlerin küreselleşmesini getirmektedir. Bu nedenle, tek tip değerleri oluşturmak ve toplumsal etkileşim üst düzeye çıkarmak gerekmektedir. (K56)

Küreselleşmeyi değerler bağlamında değerlendiren öğretmenlerin görüşlerinden verilen örneklerde de görüldüğü gibi, K6 görüşü değerlerin kaybolmasıyla insanların mekanikleştiğine vurgu yaparken, K12 küreselleşmenin farklılıkları bir araya getirdiğini belirtmektedir. K66 ve K73 küreselleşmenin ulusal değerlerden çok evrensel değerlerle ilişkili olduğunu belirtmiş; K23 ve K56 ise küreselleşme ile tek tip bireylerin yetiştirilmeye çalıştığını belirtmiştir. Değerler bağlamında öğretmenlerin küreselleşmeye ilişkin görüşlerinden genel olarak değerlerin değişmesine ve bireylerin davranışlarının tek tipleşmesine vurgu yapıldığı söylenebilir.

Küreselleşmeyi teknolojik gelişmeler bağlamında ele alan öğretmenlerin görüşlerinden şöyle örnekler verilebilir:

Küreselleşme zaman gelişiminin ortaya getirdiği bir sonuçtur. Bu sürekli devam eden bir gelişmedir. Zamanımızda bu gelişmenin çok hisse-

dilen bir aşamasına geldiğimizi düşünüyorum. Bu gelişmelerin teknolojiye yansımasıyla küreselleşme hızlanmıştır. (K7)

Küreselleşme teknolojinin gelişmesiyle sosyal, kültürel, ekonomik değerlerin uluslararası alanda yayılması ve kabul görmesidir. (K59)

Küreselleşme ile insanlar bilgiye çabuk ulaşabilmekte, dünyada olup bitenler hakkında çok kısa bir zamanda haberdar olabilmektedir. Bu konu insan hayatını kolaylaştırabilmekte, özellikle internet ile sağlık, eğitim, ulaşım vb. konularda bilgilenme sağlanmaktadır. (K69)

Küreselleşme ile paylaşımda bulunduğumuz alan genişlemiştir. Çok fazla kişiyle görüşmek ve tanışmak mümkün olmaktadır. Daha önceleri hiçbir şekilde tanıyamayacağımız kişilerle iletişimin gelişmesiyle teknolojik olanakların artmasıyla tanışmadan da konuşabiliyoruz. (K71)

Küreselleşmeyi teknolojik gelişmeler bağlamında ele alan öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, K7'nin sürekli gelişmeye vurgu yaptığı, K59'un ise küreselleşmenin her alanı etkilediğini vurguladığı görülmüştür. K69 küreselleşme sayesinde gelişen teknolojiyle bilgiye ulaşımın kolaylaştığını vurgularken, K71 teknoloji sayesinde iletişimin arttığını belirtmiştir. Öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak küreselleşmenin teknolojiyle hız kazandığı görüşünün yoğunluk kazandığı söylenebilir.

Küreselleşmeyi ülkeler bağlamında değerlendiren öğretmenlerin görüşlerinden şu örnekler verilebilir:

(...) Küreselleşme ile sanayi devriminden sonra oluşan modern devletlerin yerini postmodern devletler almışlardır. Milli değerler örselenip evrensel değerler paravanın altına gizlenmeye çalışılmıştır. (K18)

Küreselleşme ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik bakımdan dünyanın bir bütün haline gelmesidir. Doğal ortam ve çevre sorunları da tüm dünyayı etkilemektedir. Sınırlar bir anlamda sanal olarak ortadan kalkmıştır. (K19)

Kendi değerleri olan gelenek ve görenekleri ile büyüyen yetişen bireylerin ekonomik açıdan gelişmiş ülkelerin oluşturduğu ortama uyum sağlamasıdır. (K8)

Küreselleşme ülkelerin ekonomik, sosyal, kültürel, politik olarak bütünleşmesi olması gerekirken güçlü ülkelerin zayıf ülkeleri baskısı altına alması haline dönüşmüştür. (K35)

> *Küreselleşme siyasal, sosyal, ekonomik ve doğal olayların yalnızca içinde oluşturdukları toplumu değil, tüm ülkeleri etkisi altına almasıdır. (K63)*

Küreselleşmenin ülkeler boyutuna vurgu yapan öğretmenlerden K19 bunu sınırların ortadan kalkmasını belirterek açıklamıştır. K8 bu olguyu gelişmiş ülkelere uyum sağlama olarak ele alırken, K35 gelişmiş ülkelerin baskısı biçiminde ele almıştır. K63 ise tüm ülkelerin etkilenerek bu süreci yaşadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda küreselleşmenin her alanda gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun tüm ülkelerde görüldüğü ve ülkelerin bu süreçten mutlaka etkilendiğini belirttikleri söylenebilir.

Küreselleşmeyi değiştirilemez gerçeklik olarak gören öğretmenlerin ifadeleri şu şekildedir:

> *Günümüzün kaçınılmaz ve değiştirilmez bir sonucu. Postmodernizme geçiştir. Teknolojik gelişmelerle birlikte çağdaşlaşmanın ürünü (K13)*

> *Reddedilmesi imkansız gerçek. Kendi değerlerimizi koruyarak ancak yenilenerek uyum sağlamak gerek. Çünkü değiştiremeyiz… (K2)*

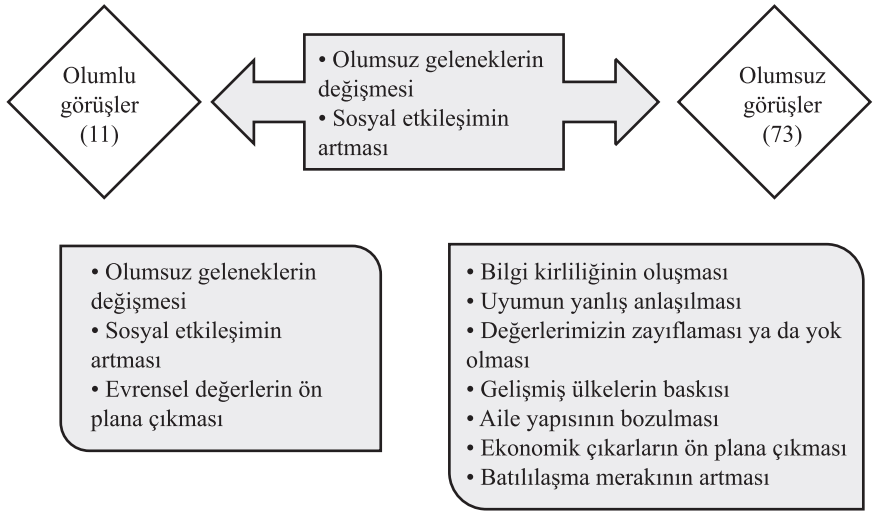
> *Çağımızda küreselleşme kaçınılmaz bir olgudur. Televizyon, internet, yazılı ve görsel basın küreselleşmeyi hızlı bir şekilde desteklemektedir. Bu sayede değişimler hız kazanmıştır. (K62)*

Küreselleşmenin değiştirilemez bir gerçeklik olduğunu vurgulayan öğretmenlerden K13 bunu teknolojinin gelişmesi ile ilişkilendirmiştir. K62 bu gerçekliği basın yayın organlarıyla ilişkilendirerek kaçınılmaz olduğunu ifade etmiştir. K2 ise küreselleşmeyi kabul etmemenin imkânsız olduğunu belirterek vurgulamıştır. Öğretmenlerin bu tema altındaki görüşlerinden yola çıkarak onların küreselleşme sürecinin değiştirilemeyeceğini düşündükleri ve bir dönüşüm olarak gördükleri söylenebilir.

Sınıf öğretmenleri küreselleşme kavramını çeşitli boyutlarıyla ele alarak açıklamaya çalışmışlardır. Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre, küreselleşmenin teknoloji ile geliştiği, değiştirilemez olduğu, değerleri değiştirdiği ve bu anlamda sınırların da ortadan kalkarak ülkelerin bu konuda birbirlerini etkiledikleri söylenebilir. Teknolojinin gelişmesiyle bilgiye ulaşımın hızlanmasının ve iletişimin kolaylaşmasının küreselleşmeyi tetiklediği düşünülebilir. Küreselleşmenin içerdiği kültürel boyuta dayanarak ülkelerin birbirlerinden etkilenerek değerlerini değiştirdikleri, bu değişimin ise kaçınılmaz bir duruma dönüştüğü ifade edilebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Küreselleşmenin Değerlere Etkisine İlişkin Görüşleri

Sınıf öğretmenlerinin küreselleşmenin değerlere etkisine ilişkin görüşleri Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2: Sınıf öğretmenlerinin küreselleşmenin değerlere etkisine ilişkin görüşleri

Şekil 2'de görüldüğü gibi, sınıf öğretmenlerinin küreselleşmenin değerlere olan etkisine ilişkin görüşleri olumlu ve olumsuz olmak üzere iki alt tema altında toplanmıştır. Olumsuz görüşler alt temasını bilgi kirliğinin oluşması, uyumun yanlış anlaşılması, değerlerimizin zayıflaması ya da yok olması, gelişmiş ülkelerin baskısı, aile yapısının bozulması, ekonomik çıkarların ön plana çıkması ve batılılaşma merakının artması kodları oluşturmuştur. Olumlu görüşler alt temasını ise olumsuz geleneklerin değişmesi, sosyal etkileşimin artması ve evrensel değerlerin ön plana çıkması kodları oluşturmuştur.

Küreselleşmenin değerlere etkisine ilişkin olumlu görüş belirten sınıf öğretmenlerinin düşüncelerinden şöyle örnek verilebilir:

> *Küreselleşme olumsuz değerlerimizi (kan davası, başlık parası gibi) değiştirmeye çalışması açısından tabiî ki iyidir. Bu gibi değerler küreselleşme ile azalıyor (...) (K78)*

> *Küreselleşme ile insanların sosyal etkileşimde bulunma olanakları artmaktadır. Etkileşim bireyler arasında artmıştır. (K8)*

İletişim arttı, ortak bakış açısı oluşturulmaya başlandı. (...) Paylaşım ortamı oluştu. İnsanlar başkalarının kültürlerini hayatlarını etkilemeye başladı. (K75)

(...) tüm dünyada kardeşlik, barış gibi değerlerin artmasına, yardımlaşma duygusunun gelişmesine olanak tanımıştır. Küreselleşme teknolojiden daha etkin yararlanmamızı sağlamıştır. (...) (K77)

Öğretmenlerin küreselleşmenin olumlu yansımalarına ilişkin görüşleri incelendiğinde, K78'in toplumumuzda yer alan kimi geleneklerin küreselleşme ile azaldığını düşündüğü görülmüştür. K8 ve K75 küreselleşme ile iletişim olanaklarının artmasını ve sosyal etkileşimin fazlalaşmasını vurgulamıştır. K77 ise küreselleşmeye ilişkin olan olumlu görüşünü evrensel değerlere vurgu yaparak belirtmiştir. Öğretmenlerin bu görüşlerinden yola çıkarak onların küreselleşmeyi faklı boyutları ele aldıkları; iletişimin ve sosyal etkileşimin artması ile evrensel değerlerin ön plana çıkması gibi olumlu yönlerine vurgu yaptıkları söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin küreselleşmenin değerlere etkisine ilişkin belirttikleri olumsuz görüşler şöyledir:

Genel anlamda olumsuz etkilemektedir. (...) Bilgi kirliliği artmıştır. Bilgi kirliliği ile kişiler gördükleri her bilgiyi araştırmadan, sorgulamadan kabul edebilmektedirler. (K52)

Küreselleşme zayıflamış kültürel değerlerin tamamen yok olmasına neden oluyor. Bizim kültürümüzde yer almayan değerleri kendimize aitmiş gibi benimsememizi sağlıyor. (K36)

Küreselleşme milli kültürümüze ait olan değerlerimizin zayıflamasına, batının örf ve adetlerini bize aykırı olsa da normal karşılamamıza sebep olmaktadır. (K35)

Küreselleşmenin değerlerimizi olumsuz olarak etkilediğini düşünüyorum. Özellikle aile yapımızı olumsuz olarak etkilediğini ve Türk aile yapısının bozularak, ailede alınan değerler eğitiminin bozulduğunu düşünüyorum. (...) Küreselleşme ile sadece kendini düşünen maddiyatçı, mutlu olmayı bilmeyen insanlar topluluğu yetişmektedir. (K69)

Küreselleşme sonucunda küresel bir köye dönüşen dünyamızda değerlerimizi korumakta zorlanıyoruz. Hatta yerel değerlerimiz yavaş yavaş yok oluyor. Aile bağı, saygı, sevgi, akrabalık ve dostluk bağları yavaş yavaş yok oluyor. (...) (K50)

Küreselleşme değerlerimizi olumsuz yönde etkilemektedir. Her görüşe hazırlıklıyız diyen bir zihniyet, yalnızca belirli güçlerin etkisinin dayatıldığı ve etkili hale getirmek için ulaşılan bir düzen. Mazlum hakları ezen bir düzene doğru gidiyoruz. Ülkelerin baskısını hissediyoruz. Özellikle belirli bölgelerde yoğunlaşan kültür yozlaşması küreselleşmenin olumsuz yönleridir. (K55)

(...) Küreselleşme ile teknolojinin olumsuz yönlerini alarak aile bağlarımızı zayıflattık, kültürel değerlerimizi kaybettik. Hatta bu değerlerimizi unutma yoluna gittik. (...) (K25)

(...) Fırsatçılık, emek harcamadan bir şeylere hemen ulaşma, köşeyi dönme, kapitalizmin, tüketim toplumuna geçişin değerleri aşırı derecede olumsuz etkilediğine inanıyorum. (K44)

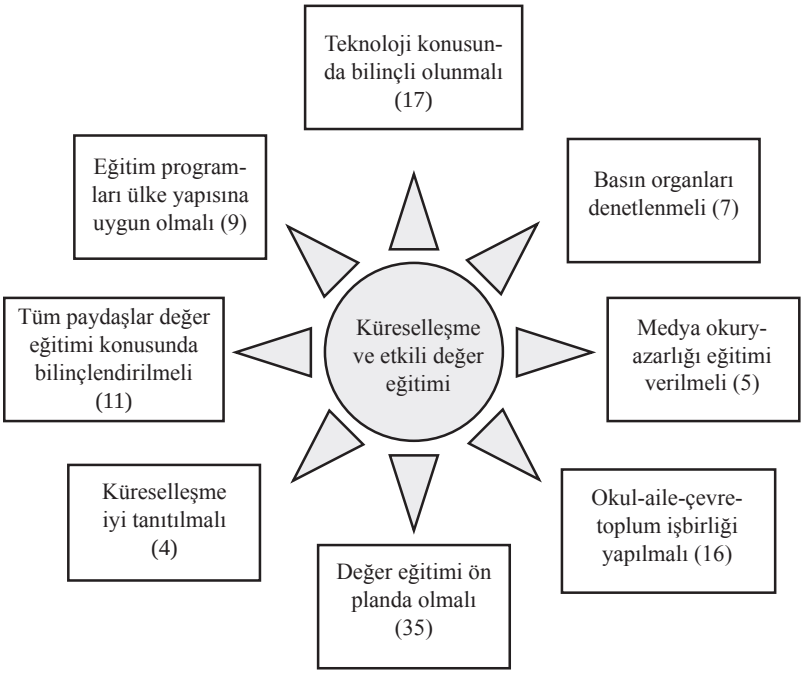
Küreselleşme bizde zaten var olan batılılaşma merakını ve hevesini daha da artırmıştır. Özellikle teknolojik konularda tamam ama biz de yüzyıllardır var olan bazı gelenek ve göreneklerin özellikle aile kavramının aile bireylerinin birbirine duyduğu saygı ve sevginin küreselleşme sonucu her geçen gün daha da azaldığını görüyorum. (...) Her ne kadar değerlerimizle yetiştirmek istesek de teknolojinin gelişmesi batıya olan özeni artırıyor. (K80)

Küreselleşmenin değerlerimize yansımasının olumsuz olduğunu düşünen öğretmenlerden K52 bilgi kirliğinin artmasına vurgu yapmıştır. K36, K35, K69 ve K50 görüşlerini gerek teknolojiyi öne sürerek gerekse bencilliğin ön plana çıkmasına vurgu yaparak değerlerimizin kaybolduğunu vurgulamaktadır. K55 gelişmiş ülkelerin kültür yozlaşması ile diğerlerini baskısı altına aldığını vurgulamıştır. K44 ekonomiye vurgu yaparken, K80 batılılaşma merakının arttığını öne sürmüştür. Öğretmenlerin bu görüşleri dikkate alındığında, onların değerlerimizi kaybetme endişesi taşıdıkları söylenebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Küreselleşme Bağlamında Daha Etkili Değer Eğitimine İlişkin Görüşleri

Araştırmada sınıf öğretmenlerine değer eğitiminin daha etkili olmasına yönelik neler düşündükleri de sorulmuştur. Sınıf öğretmenlerinin küreselleşme bağlamındaki görüşleri Şekil 3'te gösterilmiştir.

Şekil 3: Sınıf öğretmenlerinin küreselleşme bağlamında etkili değer eğitimine ilişkin görüşleri

Şekil 3'te görüldüğü gibi, küreselleşme bağlamında daha etkili değer eğitiminin gerçekleştirilmesine ilişkin olarak sınıf öğretmenlerinin görüşlerini ele alan küreselleşme ve etkili değer eğitimi teması eğitim programlarının ülke yapısına uygun olmalı, teknoloji konusunda bilinçli olunmalı, basın organları denetlenmeli, medya okuryazarlığı eğitimi verilmeli, okul-aile-çevre-tolum işbirliği yapılmalı, değer eğitimi ön planda olmalı, küreselleşme iyi tanıtılmalı ve tüm paydaşlar değer eğitimi konusunda bilinçlendirilmeli alt temalarından oluşmuştur. Değer eğitimi ön planda olmalı alt temasını ise yalnızca öğretime ağırlık verilmemeli, kültürümüzün özellikleri iyi tanıtılmalı, değer eğitimi teknikleri geliştirilmeli, eski oyunlar öğretilmeli, ayrı bir ders olmalı, ders kitapları kültü-

rümüze uygun olmalı, model olunmalı, çocuklar Sosyal Hizmet Kurumlarında görevlendirilmeli ve öğretmenler bu konuda değerlendirilmeli kodları oluşturmuştur. Öğretmenlerin bu konudaki düşüncelerine ilişkin şu örnekler verilebilir:

> *Çocuklarımıza sınırsız bilgi ve teknoloji sunmamalıyız. Teknolojinin kullanılmasında, bilgiye ulaşmada sınırlar koymalıyız. Teknolojinin yararları yanında zararlı olduğunu da öğretmeliyiz. Her şeyin aşırısının zararlı olduğu gibi. Çünkü teknoloji değerlerimiz konusunda çocuklarımızı yanlış yönlendirebilir.(K14)*
>
> *Teknolojinin gücünden yararlanarak olumsuz etkilerini en aza indirerek insanları ve toplumumuzu olumlu etkileme eğitimine önem vermeliyiz. (K25)*
>
> *Bu durumda en önemlisi kitle iletişim araçları olur herhalde. Değerler eğitimini verirken aynı zamanda popüler kültürün yaygınlığı söz konusudur. Bu nedenle basın yayın organlarına dikkat etmek gerekmektedir. (K17)*
>
> *(...) diğer ülkelerdeki toplumların yaşayışlarını televizyondan ya da kitaplardan dergilerden gördüklerimizle sınırlamayıp onların gerçekte nelere değer verdiklerini kültürel faaliyetlerini öğrenmeliyiz. Yalnızca basında verilenlerle yetinmemeliyiz. (K29)*
>
> *İnsanlarımıza medya okuryazarlığı eğitimi verilmeli. Neyi, nasıl, nerede kullanabileceği nelerin yarar/zarar verebileceği açıklanmalıdır. (...) (K71)*
>
> *Değer eğitimi kesinlikle küçük yaşlarda verilmelidir. Bir başka deyişle, ailede başlamalıdır. Değerleri tamamen kaybetmeden bunun bilincinde olarak ailelerin bu eğitimi vermesi gerekmektedir. Okullarda da bu çeşitli etkinliklerle pekiştirilmelidir. (...) insanların tv karşısında çok zaman geçirdiklerini düşünerek orada şiddet içerikli ögeler yerine yararlı programlar verilmelidir. Toplum bu konuda bilgilendirilmelidir. (...) (K46)*
>
> *İlköğretim okullarında paylaşım, iletişim, yardımlaşma konularına daha fazla ağırlık verilmelidir. Aileler bu konuda eğitilmeli, herkes bilinçlenmelidir. (...) (K53)*
>
> *Kesinlikle velilerle işbirliği yapılmalıdır. (...) öncelikle eğitim kurumlarında davranış eğitimi ön planda olmalıdır. Öğrenciler daha bu yaşlar-*

da bir yarışın içine sokulmamalıdır. (...) (K80)

Tabi ki okullarda bu konuda ciddi, önemli çalışmalar yapılmalıdır. Değerler sürekli işlenmeli, yeni teknikler üretilmelidir. (...) (K70)

Ders kitaplarımızda seçilen konuların örf adetlerimize uygun olması gerekmektedir. (...) (K40)

Bu eğitim kurumlarında daha etkili olarak bir takım faaliyetler sürdürülebilir. Bir eğitici olarak düşüncem çocukların bencil olmalarına fırsat verilmemelidir. Bunu sağlamak için öğrencileri sosyal hizmet kurumlarında görevlendirmek çok yararlı olacaktır. Çocuk Esirgeme Kurumları, Yaşlı Bakım Evleri gibi kurumlardaki hayatı görmek çocukların bakış açısını değiştirecektir. (...) (K6)

Küreselleşmeyi iyi anlatmak ve anlamak gereklidir. Ülkelerin toplumsal yaşayışlarının ve değerlerinin neler olduğu birikimi anlatılmalıdır. (...) (K31)

(...) öğretmenlerin mezun oldukları fakültelerde tartışmalar, münazaralar hatta sempozyumlar düzenlenmeli, bu konuda eğitmenlerin zenginleştirilmelidir.(...) (K42)

Eğitim ailede başlar. Öncelikle bu konuda aile eğitimleri verilmelidir. Değerler eğitiminden önce herkese özünde insan olduğu öğretilmeli, herkes bu konuda bilinçlendirilmelidir. (K43)

Öğretmenlerin küreselleşme bağlamında daha etkili değer eğitimine yönelik olarak farklı boyutlarda görüşlerini belirttikleri görülmüştür. Öğretmenlerden K14 ve K25 önerilerini teknoloji konusunda bilinçlendirilmeyle ilişkilendirmişlerdir. K17 ve K29 ise basın ve yayın organlarının bu konuda etkili olduğunu belirtirken, K71 buna ek olarak medya okuryazarlığından söz etmiştir. K46 ve K53 değer eğitiminde paydaşlara vurgu yaparak bu konuda işbirliğinin sağlanması ve bilincin oluşması gerektiğini ifade etmiştir. K80 davranış eğimine dikkat çekerken, K70 yeni teknikleri vurgulamış, K40 ise ders kitapları boyutuna değinmiştir. K6 farklı bir bakış açısıyla sosyal hizmet kurumlarının aracı olabileceğinden söz etmiştir. Öğretmen eğitiminin de bu konuda önemli olduğunu düşünen K42 fakültelerde yapılabilecek etkinliklere örnek vererek ifade etmiştir. K43 herkesin bu konuda bilinçli olması gerektiğini vurgulamıştır. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin çok boyutlu olduğu, toplumun her kesiminin bu etkinliklere bilinçli olarak katılması gerektiği, teknolojik araçların

yararlı olabilecek şekilde denetimlerle kullanılmasının doğru olacağı ve eğitimde paydaşların işbirliğine önem verilmesi gerektiği söylenebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin küreselleşmeyi değerler bağlamında insanların mekanikleşmesi, farklı kültürlerin etkileşimi, evrenselliğin ön plana çıkması ve tek tip birey oluşturma biçiminde; teknolojik gelişmeler bağlamında gelişimin bir sonucu, tüm alanları etkilemesi, bilgiye ulaşımın hızlı olması, iletişimin artması biçiminde; ülkelerin birbirleriyle olan ilişkileri bağlamında sınırların ortadan kalkması, gelişmiş ülkelere uyum sağlama, gelişmiş ülkelerin baskısı, ülkelerin birbirini etkilemesi biçiminde ve değiştirilemez bir gerçeklik bağlamında ise hızlı bir değişim ve postmodernizme geçiş biçiminde ele aldıkları görülmüştür. Alanyazında küreselleşmeye ilişkin yapılan tanımlamalara bakıldığında küreselleşmenin çok boyutlu olduğunun vurgulandığı görülmüştür. Perşembe'nin (2005) küreselleşmeyi ülkelerin birbirine yakınlaşması biçiminde ele aldığı, Giddens'ın (2004) toplumların yakınlaşması biçiminde ifade ettiği, Power'ın (2000) teknolojinin gelişmesi ile sınırların ortadan kalktığını vurguladığı, Çelik ve Gömleksiz'in (2000) geniş bir kavram olmasına dikkat çektiği görülmüştür. Bu bağlamda öğretmenler tarafından ele alınan küreselleşme ifadeleri ile alanyazında yapılan tanımlamaların birbiri ile örtüştüğü söylenebilir. Ayrıca alanda küreselleşmenin farklı boyutlarına değinilmesi, bu boyutlardan kültürel boyutta değerlerden söz edilmesi (Bayar, Tarihsiz) de araştırmada elde edilen küreselleşmeye yönelik düşünceler ile paralellik göstermektedir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin küreselleşmenin değerlere yansıması ile ilgili hem olumlu hem de olumsuz görüşlere sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Küreselleşmenin değerlere yansımasını olumlu olarak nitelendiren öğretmenler bunu olumsuz değerlerimizin değişmesi, sosyal etkileşimin artması ve evrensel değerlerin ön plana çıkması biçiminde ifade etmişlerdir. Bu konuda olumsuz görüş belirten öğretmenler ise bilgi kirliliğinin oluşması, uyumun yanlış anlaşılması, değerlerimizin zayıflaması, gelişmiş ülkelerin baskısı, aile yapısının olumsuz etkilenmesi, ekonomik çıkarların ön plana çıkması ve batılılaşma merakının artması biçiminde belirtmişlerdir. Balay (2004) makalesinde küreselleşmenin olumlu ve olumsuz etkilerinin olduğunu belirtmiştir. Olumlu etkileri olarak insan hakları, özgürlük, adalet ve eşitlik gibi evrensel değerlerin ön plana çıkmasıyla insanların yeni kişilikler ve ortak yaşam biçimleri oluşturduklarını ileri sürmüştür. Küreselleşmenin olumsuz etkilerini ise az gelişen ülkelerin

gelişmiş ülkelerle bütünleşmek zorunda kalması, sanayileşmesini tamamlamış ülkelerin üstün hale gelmesi biçiminde ifade etmiştir. Balay'ın (2004) küreselleşme konusundaki bu düşünceleri öğretmenlerin küreselleşmenin değerlere yansıması konusundaki evrensel değerlerin ön plana çıkması ve gelişmiş ülkelerin baskısı düşünceleri ile paralellik göstermektedir. Ancak Balay (2004) makalesinde küreselleşme ile bilgi zenginliğinin ve çeşitliliğinin arttığını olumlu bir görüş olarak ifade ederken, sınıf öğretmenleri bunu bilgi kirliliği olarak düşünüp olumsuz biçimde ifade etmişlerdir. Çalık ve Sezgin (2005) küreselleşmeyi batı etkisinin her tarafa yayılması, evrensel değerleri de küreselleşmenin ön koşulu olarak kabul edilmesi biçiminde ele almışlardır. Green ve Baer'in (2000) çalışmasında bazı uzmanların küreselleşmeyi kapitalizmin öncüsü olarak ele aldıkları görülmüştür. Kan (2009) ise çalışmasında küreselleşme ile birlikte bireylerin yaşam biçimi olarak küresel ölçekte bilgi, beceri, tutum ve değerleri benimsemeleri gerektiğini ifade etmiştir. Buna ek olarak bu bireylerin milli değerlerden yoksun kalmaması gerektiğine dikkat çekmiştir. Alanyazında ele alınan bu çalışmalar küreselleşmenin çeşitli boyutlardaki etkileri olarak ele alınmıştır. Sınıf öğretmenlerinin belirttikleri görüşlerde ortaya çıkan batılılaşma merakının artması, gelişmiş ülkelerin baskısı, evrensel değerlerin ön plana çıkması ve ulusal değerlerin önemini yitirmesi yönündeki ifadelerinin alanyazınla tutarlılık gösterdiği söylenebilir. Akdemir (2010) çalışmasında küreselleşme ile bireylerin var olan değerlerini korumada zorlandıklarını, toplumsal değerlerin yabancılaştığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin küreselleşme ile değerlerimizin zayıfladığını ve aile yapısının bozulduğunu düşünmeleri Akdemir'in (2010) çalışmasında yer alan bu ifadelerle örtüşmektedir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin küreselleşme bağlamında daha etkili değer eğitiminin verilmesine ilişkin eğitim programlarının ülke yapısına uygun olması, teknoloji konusunda bilinçli olunması, basın yayın organlarının denetlenmesi, medya okuryazarlığı eğitiminin verilmesi, okul-aile-toplum işbirliğinin sağlanması, değer eğitiminin ön planda olması, küreselleşmenin iyi tanıtılması, tüm paydaşların bu konuda bilinçlendirilmesi gerektiğini düşündükleri sonucu ortaya çıkmıştır. Meydan ve Bahçe (2010) yaptıkları araştırmada değer eğitiminde işbirliğinin önemli olduğu, model olunması gerektiği, velilerin bu konuda bilinçlendirilmesinin önemli olduğu ve aile ile öğretmenin tutarlı olması gerektiği sonuçlarına ulaşmışlardır. Deveci ve Dal'ın da (2008) yaptıkları araştırmada da değer eğitiminde okul-aile işbirliğinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fidan'ın (2009) araştırmasında ise değer eğitiminde medyanın okuldan daha çok rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. Germanie (2001) yaptığı

araştırmada değer eğitiminde rol model olunması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Yapılan bu araştırmaların sonuçları ile sınıf öğretmenlerinin bu konudaki görüşlerinin örtüştüğü söylenebilir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin küreselleşme ve bu bağlamda değer eğitimine ilişkin görüşleri küreselleşme kavramının etkileri ve boyutları, değer eğitimine olan etkisi alanyazınla tutarlı bir biçimde ortaya konulmuştur. Küreselleşme birçok alanı etkileyen çok boyutlu bir süreçtir. Bu nedenle, eğitimin ve bu kapsamda değer eğitiminin bu süreçten etkilenmesi kaçınılmazdır. Ancak önemli olan bireylerin bu süreci sorgulayarak topluma uyum sağlayabileceği değerlere sahip olmasıdır. Bu da etkili bir değer eğitimi ile sağlanabilir. Bu bağlamda, eğitim-öğretim ortamlarında değer eğitimine ayrı bir önem verilmesi kaçınılmaz bir gereklilik olarak ele alınmalıdır.

Araştırmanın sonuçları kapsamında değer eğitiminin etkili olabilmesi için uygulamalı çalışmaların yapılmasına ve yeni tekniklerin ortaya konulmasına gereksinim duyulduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca küreselleşme süreci ve etkileri sınıf öğretmenlerine anlatılmalı ve değer eğitimine olan etkileri açıklanmalıdır. Etkili değerler eğitimi bağlamında tüm paydaşlar bilinçlendirilmelidir. Bunlara ek olarak, küreselleşmenin değerler eğitimine yansımalarını ele alan sınıf içi ve sınıf dışı nicel ve nitel yöntemlerle araştırmalar yapılmalıdır. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında değerler eğitimi, küreselleşmenin olumsuz özelliklerini dikkate alarak ve ulusal değerlerimizi kaybetmeden evrensel değerlere sahip bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir araç olarak görülebilir.

Kaynakça

Akbaş, O. (2009). İlköğretim okullarında görevli branş öğretmenlerinin değer öğretimi yaparken kullandıkları etkinlikler: 2004 ve 2007 yıllarına ilişkin bir karşılaştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 17* (2).

Akdemir, M. (2010). Küreselleşme ve kültürel kimlik sorunu. e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/SBED/article/viewFile/75/69 adresinden 11.12.2011 tarihinde edinilmiştir.

Arslan, M. (2007). Türk eğitim sisteminde değerler sorunu ve eğitim programlarına yansıması, *Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu* içinde (ss. 635-656), R. Kaymakcan, S. Kenan, H. Hökelekli, Ş. Aslan, M. Zengin (Ed.), İstanbul: Dem Yayınları.

Aslan, M. (2009). *Değerler eğitiminde kahramanlardan yararlanma.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.

Aslan, R. (2007). *Öğretmen görüşlerine göre ilköğretim birinci basamaktaki öğrencilerin temel bilgi, beceri, değerleri kazanma düzeyleri.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Balay, R. (2004). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37*(2), 61-82.

Bayar, F. (Tarihsiz). Küreselleşme Kavramı ve Küreselleşme Sürecinde Türkiye. http://www.mfa.gov.tr/data/Kutuphane/yayinlar/EkonomikSorunlarDergisi/sayi32/firatbayar.pdf adresinden 08.12.2011 tarihinde edinilmiştir.

Belet, Ş. D. & Deveci, H. (2008). Türkçe ders kitaplarının değerler bakımından incelenmesi. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu,* Çanakkale.

Çalık, T. & Sezgin, F. (2005). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 13*(1), 55-66.

Çelik, V. & Gömleksiz, M. N. (2000). A critical examination of globalization and ıts effects on education. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10* (2), 133-144.

Çengelci, T. (2010). *İlköğretim beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinde değer eğitiminin gerçekleştirilmesine ilişkin bir durum çalışması.* Yayımlanmamış doktora tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Çetin, Ş. (2004). Değişen değerler ve eğitim. *Milli Eğitim Dergisi,* Kış,164.

Deveci, H. & Dal, S. (2008). Primary school teachers'opinions on efficacy of social studies program in value gain. *Humanity & Social Sciences Journal, 3*(1), 1-11.

de Souza, A. & de Almeida, M. (Tarihsiz). Globalization, Culture, and Teacher Education in Brazil. http://myuminfo.umanitoba.ca/Documents/1998/SouzaM.pdf adresinden 10.12.2011 tarihinde edinilmiştir.

Doğan, İ. (2007). Türk eğitim sisteminde değerler sorunu, *Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu* içinde (ss. 615-633) R. Kaymakcan, S. Kenan, H. Hökelekli, Ş. Aslan, M. Zengin (Ed.), İstanbul: Dem Yayınları.

Doğanay, A. (2006). Değerler eğitimi. C. Öztürk (Ed.). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi* içinde (ss. 255-286). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Evin, İ. & Kafadar, O. (2004). İlköğretim sosyal bilgiler programının ve ders kitaplarının ulusal ve evrensel değerler yönünden içerik çözümlemesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2*(3).

Fidan, K. N. (2009). Öğretmen adaylarının değer öğretimine ilişkin görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 2*(2), 1-18.

Fisher, R. (2000). Philosophy for children: How philosophical enquiry can foster values in education in schools. R. Gardner, J. Cairns ve D. Lawtons (Eds*). Education for values, morals ethics and citizenship in contemporary teaching.* London: Kogan page.

Germanie, R. W. (2001). *Values education influence on elementary students'self-esteem*. Proquest Dissertations and Thesis. AAT9638945.

Giddens, A. (2004). *Modernliğin Sonuçları*. Çev: Ersin Kuşdil. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Green, M. & Baer, M. (2000). What does globalization mean for teaching and learning. http://joevans.pbworks.com/f/GreenBaerGlobalizationTeachingLearning.pdf adresinden 11.12.2011 tarihinde edinilmiştir.

Halstead, J. M. & Taylor, M. J. (2000). Learning and teaching about values: A review of recent research. *Cambridge Journal of Education*, *30*(2), 169-203.

Kan, Ç. (2009). Değişen değerler ve küresel vatandaşlık eğitimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 17*(3), 895-904.

Kaymakcan, R. & Meydan, H. (2012). *Yerel evrensel ikileminde ilköğretim DKAB ve Sosyal Bilgiler öğretim programlarında değerler*, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Değerler Eğitimi Özel Sayısı).

Kaypak, Ş. (2009). Küreselleşme sürecinde kültürel kimlik açılımları ve kentsel çevreye yansıması. http://idc.sdu.edu.tr/tammetinler/demokrasi/demokrasi40.pdf adresinden 05.12.2011 tarihinde edinilmiştir.

Kıncal, R. (2007). *Vatandaşlık bilgisi*. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayınları.

Lickona, T. (1991). *Educating for character how our schools can teach respect and responsibility*. New York: Bantam Books.

MEB. (2009). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı kılavuzu.* Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.

Merriam, S. B. (2002). Qualitative research in practice. 1. Baskı. San Francisco: Jossey-Bass.

Meydan, A. & Bahçe, A. (2010). Hayat bilgisi öğretiminde değerlerin kazandırılma düzeylerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 1*(1), 20-37.

Perşembe, E. (2005). Küreselleşme kültürü ve eğitimin işlevi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* 20-21, 103-114.

Power, C. N. (2000). Global trends in education. *International Education Journal*. *1* (3). http://ehlt.flinders.edu.au/education/iej/articles/v1n3/power/power.pdf. adresinden 08.12.2011 tarihinde edinilmiştir.

Şen, Ü. (2001). *Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2005 yılında tavsiye ettiği 100 temel eser yoluyla Türkçe eğitiminde değerler eğitimi üzerine bir araştırma.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Turner, T. N. (1999). *Essentials of elementary social studies*. (2nd ed.) Boston: Allyn and Bacon.

Türkkahraman, M., Şahin, K. & Fidan, S. (2009). Türkiye'de kültürel küreselleşme ve yansımaları. http://idc.sdu.edu.tr/tammetinler/dinkultur/dinkultur24.pdf adresinden 06.12.2011 tarihinde edinilmiştir.

Veugelers, W. (2000). Different ways of teaching values. *Educational Review, 52*(1).

Yıldırım, H. & Şimşek, A. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* Yedinci Baskı. Ankara: Seçkin Yayınevi.

Journal of Values Education
Vol. 11, No. 26, 339-369, December 2013
© Center for Values Education

The Reflection of Globalization on Values and Values Education from the Perspective of Primary School Teachers

Şefik YAŞAR*

Mehmet GÜLTEKİN**

Ömür GÜRDOĞAN BAYIR***

Introduction

The roots of globalization being one of the most widely discussed topics today date back to old times (Türkkahraman, Sahin & Fidan, 2009). Globalization is not merely a sophisticated group of functions as a result of the developing information technologies and new industrial areas, but also "narrowing spaces, shortening time and disappearing frontiers" which connect people's lives more deeply, densely and faster compared to the past (Power, 2000, p. 152). Globalization is a concept consisting many different meanings and dimensions, and

* Prof. Dr., Anadolu University, Faculty of Education, Department of Elementary Education, Department of Teacher Education

E-mail: syasar@anadolu.edu.tr

Address for correspondence: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, Eskişehir

** Assoc. Prof. Dr., Anadolu University, Faculty of Education, Department of Elementary Education, Department of Teacher Education

E-mail: mgulteki@anadolu.edu.tr

*** Research Assistant, Anadolu University, Faculty of Education, Department of Elementary Education, Department of Teacher Education

E-mail: ogurdogan@anadolu.edu.tr

thus open to discussion (Green & Baer, 2000). There are economic, political, technological, environmental and cultural dimensions of globalization (Kaypak, 2009; Bayar, n.d.). Globalization also intensely affects the cultural notions in societies. In this sense, what is important is individuals understanding how politics, economy and culture are affected by globalization, and knowing how to take notice of it (de Souza & de Almeida, n.d.). In today's world without frontiers, in order for societies to be sustainable, individuals are expected to adopt global values in international relations and act based on these values (Çalik & Sezgin, 2005). With globalization, universal values have brought identity of the world to forefront (Kan, 2009). Within this process of globalization, it has been crucially important for individuals to gain the universal values in accordance with this process without losing their national identity. Societies can only adapt to globalization through values education. In this regard, the concepts of values and values education have been revived.

Values can be briefly described as beliefs (Çetin, 2004). They are the principles that we use in making decisions (Turner, 1999). Principles and basic beliefs guiding one's behaviours are the standards that judge actions as good or desired (Halstead & Taylor, 2000). Values are actually our views that affect our lives or to which we attach importance (Doganay, 2006). Broadly speaking, values can be defined as common views, aims, basic moral principles or beliefs accepted as right and necessary by a majority to ensure the existence, unity and sustainability of the society (Ministry of National Education, 2009). Within the process of globalization, it is important to ensure that young generations acquire the necessary values (Kincal, 2007). Moreover, moral problems and the increase in the number of murders, drug use and suicides necessitates values education (Lickona, 1999). Values education should be in the form of telling the truth, considering others and supporting the values accepted by the society. In this sense, it is not right to teach values only theoretically (Fisher, 2000) In order to carry out values education practically, notions directly affecting values education such as globalization should be considered.

In the literature, there are theoretical studies examining globalization and its dimensions. Some of these studies focused on Turkey, cultural globalization and its reflections within the process of globalization (Bayar, (n.d.); Türkkahraman, Sahin & Fidan, 2009; Kaypak, 2009) while some others examined the effects of globalization on education and teacher education (Çelik & Gömleksiz, 2000; de Souza & de Almeida, (n.d.); Balay, 2004; Çalik & Sezgin, 2005). Furthermore, there are both practical and theoretical studies in the literature towards values

and values education. In this regard, while there are studies focusing on the contribution of social studies program to values education from the perspective of teachers (Deveci & Dal, 2008; Aslan, 2007), studies examining the status of values education within this process, coursebooks and literary works (Çengelci, 2010; Belet & Deveci, 2008; Evin & Kafadar, 2004; Sen, 2007; Kaymakcan & Meydan, 2012) along with those investigating the methods used in values education (Veugelers, 2000; Akbas, 2009; Aslan, 2009) also exist. In addition to this, several studies examined the reflections of change and globalization within the context of the education system and educational programs (Arslan, 2007; Dogan, 2007). However, no studies have ever focused on globalization and values education together based on teachers' views. Therefore, there is a need for investigating the views of primary school teachers as having an important role in values education with respect to how globalization affects values education. In this sense, this study aimed to reveal the reflection of globalization on values from primary school teachers' perspective.

Method

Research Design

In the study, interpretive research design which is an umbrella term in qualitative research was employed (Yildirim & Simsek, 2008). In interpretive research design, the focus is the meanings attributed to a notion (Merriam, 2002).

Participants

The study was conducted with the participation of 80 primary school teachers working in the Odunpazari district of Eskisehir in the 2011-2012 school year. While selecting the participants, convenience sampling was used (Yildirim & Simsek, 2008).

Data Gathering Tool

The data were gathered through a survey form consisting of open-ended questions. The survey included two sections. The first section was for demographic information. The second section included questions towards globalization and values education.

Data Analysis

Data were analyzed by descriptive analysis. Firstly, a framework was created on the basis of the data, and it was decided under which themes the data would be organized based on this framework. The data were then analyzed through reading as part of the framework. While determining the findings, the data were defined, supported by direct quotations and interpreted.

Validity and Reliability

In order to ensure the internal validity of the study, the literature and expert opinions were considered in developing the data gathering tool. As for the external validity, the processes of data gathering and analysis were discussed in detail. The data were also coded independently by other researchers for internal reliability. The codes and themes were compared, and a consensus was reached by considering the disagreements between the researchers and examining the literature. To calculate the external reliability of the study, the codings were kept.

Findings and Interpretation

Primary School Teachers' Views on Globalization

Primary school teachers' views on globalization were gathered under the themes of values, technologic developments, countries and the inalterable truth.

Primary school Teachers' Views on the Effect of Globalization on Values Education

Primary school teachers' views on the effect of globalization on values education were combined as positive and negative views.

Primary School Teachers' Views on a More Effective Values Education within the Context of Globalization

The theme of globalization and effective values education contained subthemes including: "educational programs should be appropriate to the country's structure", "there should be an awareness of technology", "media organizations should be inspected", "media literacy should be taught", there should be a col-

laboration among school, family, environment and society", values education should be attached importance", "globalization should be introduced better" and "all the stakeholders should be made aware of values education".

Results, Discussion and Suggestions

The study revealed that primary school teachers perceived globalization as making individuals mechanical, interaction of different cultures, focusing on universality and creating monotype individuals within the context of values; as a result of development, affecting all areas, making it faster to access information, and increasing communication within the context of technological developments; as the frontiers among countries being disappeared, adapting to developed countries, the pressure of developed countries, countries affecting each other within the context of the relations among countries; as a rapid change and transition to post-modernism within the context of the unalterable truth. The definitions of globalization in the literature showed that it included many dimensions. It was seen that Persembe (2005) approached globalization as getting countries closer to each other, Giddens (2004) described it as societies getting closer, Power (2000) emphasized that frontiers disappeared as a result of technological developments, and Çelik and Gömleksiz (2000) pointed out that it is a rather broad term. In this sense, it can be said that teachers' statements with regard to globalization were consistent with the definitions in the literature. In addition, different dimensions of globalization and values within the cultural dimension among the other dimensions being mentioned (Bayar, n.d.) were in parallel with the views towards globalization as revealed from the study.

In the study, it was found that primary school teachers had both positive and negative views for the effect of globalization on values. The teachers describing the reflection of globalization on values as positive stated their views as changing our negative values, increase in social interaction and featuring universal values. On the other hand, the teachers with negative views attracted the attention to information pollution, adaptation being misunderstood, our values getting weakened, the family structure being affected negatively, economic interests being considered and interest in westernisation. In their article, Balay (2004) stated that globalization had positive and negative effects. With respect to the positive effects, they proposed that with universal values being featured such as human rights, freedom, justice and equality, individuals created new personalities and common lifestyles. As for the negative effects, they mentioned de-

veloping countries having to become integrated with developed countries, and industrialised countries being superior to others. These views of Balay (2004) about globalization are consistent with the teachers' views of the reflection of globalization on values, universal values being featured and the pressure of developed countries. However, while Balay (2004) asserted richness and diversity of information as a positive effect, the primary school teachers thought that was pollution of information. Çalik and Sezgin (2005) argued that globalization was a result of the effect of the west being spread around, and universal values were a prerequisite for globalization. In Green and Baer's (2000) study, some experts regarded globalization as pioneer to capitalism. On the other hand, Kan (2009) stated that with globalization, individuals should gain knowledge, skills, attitudes and values at the global scale as a lifestyle. In addition, it was emphasized that these individuals should not be isolated from national values. These studies in the literature were regarded the effect of globalization in various dimensions. It can be said that the statements such as interest in westernisation, the pressure of developed countries, featuring universal values and national values losing their significance revealed from the primary school teachers' views are consistent with the literature. In their study, Akdemir (2010) argued that with globalization, individuals had difficulty in keeping their existing values and became stranger to societal values. This statement of Akdemir (2010) overlaps with the teachers thinking that globalization weakened our values and family structure.

In the study, it was revealed that for more effective values education within the context of globalization, educational programs should be appropriate to the country's structure, there should be an awareness of technology, media organizations should be inspected, media literacy should be taught, there should be a collaboration among school, family, environment and society, values education should be attached importance, globalization should be introduced better and all the stakeholders should be made aware of values education. In their study, Meydan and Bahçe (2010) found that cooperation was important in values education, teachers should be models, parents should be made aware in this respect, and families and teachers should act consistently. Similarly, in Deveci and Dal's (2008) study, it was revealed that school-family cooperation was important in values education. Moreover, Fidan (2009) concluded that in values education, media had a greater role than the school. In their study, Germanie (2001) revealed that teachers should be models in values education. It can be said that the findings of their study and the primary school teachers' views in this respect are consistent.

In the study, the primary school teachers views on globalization and values education within this context, the effects and dimensions of globalization were revealed as consistent with the literature. Globalization is multidimensional process affecting many fields. For this reason, education and consequently the process are inevitably affected by this process. However, what is important is that individuals should have values that can adapt themselves to the society by questioning this process. This can only be possible through values education. In this sense, the necessity that values education should be an important part of teaching-learning contexts must be taken seriously.

The results of the study also revealed that in order for the values education to be effective, there is a need for conducting practical studies and proposing new techniques. Besides, the process of globalization and its effects should be explained to primary school teachers and its effect on values education. All the stakeholders must be made aware in terms of effective values education. In addition to this, quantitative and qualitative studies examining the reflections of globalization on values education both inside and outside the classrooms should be conducted. In line with the results of such studies, values education can be seen as an important means for educating individuals with universal values considering the negative effects of globalization and without losing our national values.

Keywords- Globalization, Value, Value education, Primary school teacher